

Interjú Lukács Jánossal

Beszélgetés a vizuális kultúra tanári szakmai Facebook csoportokról

Lukács János, tanító, rajztanár, a RAJZ ÉS VIZUÁLIS KULTÚRA 1-8. évfolyamon facebook csoport létrehozója
Mészáros Zsuzska, Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

Lukács János, tanító, rajztanár, a RAJZ ÉS VIZUÁLIS KULTÚRA 1-8. évfolyamon facebook csoport létrehozója

Lapunk olvasói közül valószínűleg sokan tagjai a RAJZ ÉS VIZUÁLIS KULTÚRA 1-8. évfolyamon facebook csoportnak, amely 7200 körüli csoportlétszámmal, havi nagyjából 200 bejegyzéssel a szakmai élet rendkívül fontos online platformjává vált. Lukács Jánost, a csoport egyik alapító tagját és fő működtetőjét Mészáros Zsuzska vizuális kultúra tanár kérdezte.

Mikor, miért és kikkel alapítottad meg ezt a csoportot?

Én tanító-rajzszakos vagyok, és a kollégáimon láttam, hogy iszonyatosan nagy gondot okozott a tanítóknak a vizuális nevelés. A főiskolák nem készítik fel a tanítókat minden műveltségterület tanítására. Ahogy a testnevelés az ének-zene tanítása, így a rajztanítás is hatalmas kihívást jelent annak, akinek nincs hozzá megfelelő affinitása. A Dunaújvárosi Arany János Általános Iskolában rendezett rajztagozatos módszertani kiállításokon próbáltunk mindig

olyan tematikus anyagokat kirakni, amelyet ha valaki befotózott, akkor rögtön meg is volt egyben a jövő évi tanmenete. Vagy abból kiválogathatta neki tetsző témákat, technikákat, és ez könnyítette a munkáját. A facebookos csoportok is ezt a funkciót töltik be. Létezik jó néhány csoport, ami egymással párhuzamosan fut,

a kollégák többsége mindegyikben benne van. Újabban megjelent csak középiskolás rajzos csoport, csak felsős, 1-8-ig, ezek ügyesen metszik egymást.

A csoport megalapításának fő mozgatórugója a sablonok kiküszöbölése volt, mert annak idején, 3 éve

a Rajztanítás alsó tagozaton csoportban olyan érzésünk volt, mint ha az admin cenzúrázna bennünket. Ha mondtunk egy olyan mondatot, ami számára nem volt tetsző, akkor képes volt letiltani, törölni a posztot. Ha bírálni mertünk egy munkát, vagy javaslatot tenni egy-egy sablonos megoldás helyett, akkor személyes sértésnek vették. A kitiltottak - akkor voltunk talán négyen: Török Zsuzsa, Papp Andi, Dukon Vera és én - létrehoztunk egy új csoportot. Amint megcsináltuk, akik hasonlóan gondolkoztak, azok tömegesen jöttek át. Láttuk a kollégákon, hogy nagyon jó, ha olyan mintákat (és nem sablonokat) mutatunk, amit követhetnek. Szerencsére van olyan 20-25 stabil, nagyon megbízható szakember, aki

nagyon jó irányt mutatott, együtt elkezdtük a sablonmentes világot építeni. Nyilván az is egy járható út, ha valaki sablonokat használ, vagy sablonokat színezt, de mi ellene vagyunk, és igyekszünk olyan technikákat mutatni, ami egy órában, két órában is megvalósítható akár egy olyan tanítónak is, aki életében nem tanult rajz módszertant. Úgy látom, hogy nagyon jó a csoport látogatottsága, mert amilyen céllal létrehoztuk, azt a célt nagyon is elérte.

Megemlítenél-e néhány olyan szakembert, aki meghatározó a csoport szempontjából?

Horváth Éva, Török Zsuzsa, Ferkai Anna, Tóth Erika, Páncsics Edina, Papp Andrea, Gergics Ágnes, Dukon

Vera, Füleki Angéla, Czuczai Zsófia, Krisztof-Laskai Jolán, Pap Klára, Lipovszky-Drescher Mária, Gintli Júlia mind értékes munkákkal gazdagítják rendszeresen a csoportot. Elképesztően izgatnak jelenleg Papp Andi posztjai, aki SNI-s, BTM-es gyerekekkel meg autistákkal dolgozik, valami varázslatos. Fogalmam sincs, hogy ezt hogy tudja megcsinálni. Olyan aprólékos, olyan mives, egyedi munkák születtek, amit én a legjobb képességű gyerekeimből nem tudtam kihozni. Iszonyatosan tudatos, alapos felkészülést és szakmai tudást mutat. Szívesen beülnék egyszer és megnézném az alkotási folyamatot. Az én tanítványaim munkái sosem lettek olyan tökéletesen kitálatlak, mint például a Török Zsuzsa dolgai. Itt felmerül a kérdés, hogyha valaki ennyire felismerhető, hogyha minden munkáján ugyanazok a sémák köszönnek vissza, akkor ezt meddig lehet folytatni? A csoport tagjai biztosan emlékeznek Zsuzsa gyerekeinek képeire, aprólékos, nagyfejű figurák, kidolgozott érdekes részletek. Egyszer valaki megkérdezte, hogy és akkor Zsuzsa, hogyan tovább? És valahol úgy fogalmazott, hogy neki ez nagyon bejön, a gyerekeknek szintén, és úgy érzi, hogy itt ki tud teljesedni. Szívesen megnéznék tőle is akár egy formaelemzést, bár felmerül a kérdés, hogy kell-e alsóban ilyeneket csinálni. Az Igazgyöngyös alkotások is felismerhetőek, de ott van Egresi Zsuzsa, aki az

egyik kedvenc grafikusom, vagy Egry József, az ember ránéz egy műalkotására, és az eszközéből, ecsetkezeléséből azonnal felismeri. Akkor meg azt mondom, hogy igen, járható út, amit ők csinálnak. Egyedi, különleges, képes többször megismételni.

Milyen emlékezetes élményed fűződik a csoporthoz?

Mivel szinte senki nem ismert senkit, úgy gondoltuk, hogy csinálunk egy élő kiállítást. Feldobtam a lehetőséget, hogy kinek van kedve ehhez, és megdöbbenően sokan jelentkeztek. Iskolánknak van egy alapítványa, az Aranyecset Alapítvány, és Horváth Éva tagozatvezető kolléganőm is partnerem volt ebben. Vállaltuk a postaköltséget, a kiállítás megszervezését, díjazását és a rajzok visszaküldését. Ez egy csoda volt, talán a nyugdíj előtti utolsó két évem egyik legsikeresebb megmozdulása. Ott kialakult egy olyan 20-25 fős mag, aki utána már folyamatosan összetartott. Onnan virtuálisan kezdtük egymást megismerni, az addig a csoportba digitálisan feltöltött képeket – amelyek valljuk be, hogy azért többségében kicsit kozmetikázottak – ott láttuk élőben. Gyönyörű kiállítás lett, melyet nagyon sokan megnéztek.

A saját iskolában rendeztétek a kiállítást?

Igen, a Dunaújvárosi Arany János iskolának van egy galériája. Negyven éve, mikor az iskola létrejött, akkor Gáspár Aladár szakfelügyelő művésztanárral (aki sajnos az előző évben meghalt) tanakodtunk, hogy mitől tudnánk különlegesek lenni. És akkor ő kitalálta, hogy hozzunk létre egy olyan vizuális kultúra tagozatot, ami a régióban nincs, csináljunk valami olyat, ami vonzó lehet. Horváth Évával együtt kezdtük a rajztagozatot a Dunaújvárosi Általános Iskolában. Olyan kiváltságosak lehettünk, hogy heti 4 rajzóra + 2 műhelyfoglalkozás, tehát összesen heti 6 órában taníthattunk rajzot. Rendelkezésünkre állt 2-3 fajta műhely, amelyekben alkalmazott grafika, kerámia, plasztika, szövés, számítógépes grafika, fotó műhelyfoglalkozásokat tartottunk. Ehhez Éva és az akkori iskolavezetés létrehozott egy gyönyörű galériát,

ahol folyamatos módszertani anyag bemutatókat rendeztünk. Eleinte havonta vagy kéthavonta mutatkozott be két évfolyam, utána az egyes évfolyamok már önállóan is kitöltték a teret. Voltak alkalmi kiállítások is: alkotótábori, fotó vagy a város művészeinek munkái is. Az Arany Galériában mutatkozott be a Facebook csoportunk kiállítása is.

Milyen volt létrehozni és működtetni a rajztagozatot?

A legnagyobb tanulsága az egész rajztagozatnak, hogy nem művészetet akarunk nevelni (eleinte abban gondolkozott mindegyikünk), hanem látni tanítunk, életmódot kialakítani,

szemléletet kialakítani, és merőben más lett nekünk, felnőtteknek is a hozzáállásunk. Rengeteg mese jött be, rengeteg játék, a kollégám mondta mindig, hogy tudok harmadikos gyerekkel gömböt rajzolni, de minek? És ez a „minek” valóban fontos kérdés lett nekünk, hiszen persze el lehet kápráztatni a szülőket meg a városvezetést, hogy tízéves gyerek ilyen csinál (mert megcsinálja), de valóban ott volt mögötte a minek? És akkor szép lassan úgy döntöttünk, hogy inkább áthajlunk a technika alapos megtanítása felé, és olyan témákat igyekszünk választani, ami jó és érdekes a gyerekeknek is. Mi egy paradicsomban nőttünk fel, életem

legjobb döntése volt, hogy elkezdtem tanítani, hogy rajzot tanítottam, de Horváth Éva, Kádárné Szepesi Ibolya és Golubov Gábor kollégáim is rátették az életüket. Megtanultam a tanítás, a vizuális nevelés apró titkos fogásait. Kemény, kreatívan megújuló munkával lubickoltunk a lehetőségekben. Igazi örömtanítás volt. Kiváltságosnak érzem magam, hiszen egy életen át azt tehettem, amit szeretek, amihez kedvem van, és amihez értek. Tanítványaink sikere a mi sikerünk és ez boldoggá tett bennünket. A rajztagozat mostanra sajnos szép lassan kezd leépülni, mert kevés a gyerek, nincs is akkora igény rá. Annyira nincs szakember, hogy most az a legnagyobb gondja az iskolának, hogy honnan lesz rajztanár. Éva és Ibolya is hamarosan nyugdíjba készül, egy fiatal kolléganő van, aki a főiskolán frissen végzett. Ő nagyon lelkes, de nem tudni, egyedül mit bír el.

Hogyan és mikor alakult ki a csoport ikonikus borítóképrendszere, ami napi rendszerességgel kiemeli valaki munkáját?

Első pillanattól. Nekem van egy fotós csoportom, az Így látjuk „MI”! fotós csoport, ott alakult ki ez a napi rutin, van egy napi választási lehetőség. Nem kell bírálni senkit, mert mindenki látja a többihez képest, hogy ő hol van. Ott tapasztaltam meg azt, hogy egyszer mindenkinek mindent ki kell próbálnia. Nagy hiányérzetem volt, mert én sosem voltam kitűnő tanuló, 45 éves voltam már, mikor egyszer

a Műszaki Egyetemen egy félévben kitűnő lettem. Boldogság töltött el, a kitűnő bizonyítványtól ugyan semmi nem változott, mégis a lelkemben lett egy pipa. És látom, mikor egy-egy tanító Karakószöröcsőgről, egy elhagyott iskolából borítókép lesz, ez micsoda öröm számára, ír róla, hogy a gyerekek megtapsolták és a szülők gratuláltak neki.

Ami nekem most hiányérzetem, hogy amióta másfél éve nyugdíjba mentem, nem tanítok, hiányzik a napi megmutatkozási lehetőségem, amitől nagyobb volt a mozgás meg a pörgés a csoportban. Sajnos azt látom, egyre több olyan kolléga van, aki eltéved egyszerűbb, értéktelenebb munkák irányába, ami lehet, hogy neki meg a gyerekek örömet okoz, de nem biztos, hogy jó.

Gácsér Bélánét most kértem meg, hogy segítsen a csoportban válogatni. Ő az, aki képes volt eljönni Medvegyházáról az említett kiállítás megnyitóra. Azért adtam ki a kezemből a válogatást, mert úgy éreztem, hogy nekem is, mint mindenkinek, kialakultak kedvenceim. Úgy látom, hogy ő olyan munkákra is figyel, amiken én már átlépek, és lehetséges, hogy valakinek szüksége van arra, hogy egyszer borítókép legyen. Ezt a kollégák borzasztó jó néven veszik. Én is tanultam belőle és én is igyekszem néha olyan embert választani borítóképnek, aki nem biztos, hogy olyan minőségi munkát tesz oda, de van benne valami különlegesség, újszerűség, akarat.

Milyen megfigyeléseid vannak a csoport aktivitása alapján, hol tart ma a szakma, mi zajlik a tantermekben vizuális kultúra órákon?

Néha az a furcsa érzésem van, mint ha a kollégáknak nem lenne tanmenete. Mi Évával minden ősszel leültünk tervezni, a gyerekekkel is átbeszéltük a feladatsorokat, bebeszélésük volt, utána pedig igyekeztünk eszerint haladni. És persze akkor is volt, hogy időnként jött egy pályázat, borult egy kicsit a terv, de akkor is igyekeztünk e mentén haladni. És most azt látom a kollégáknál, hogy ha kap egy ötletet a csoportban, akkor a következő rajzórán megszületik az ő ugyanolyan munkája, akár másodikos, akár nyolcadikos feladat. Mintha gondolna egyet, és spontán jönnének egymás után a rajzóriák. Nagyon nem merem feszegetni, mert közöm nem sok van hozzá, csak felmerül a kérdés, hogy hol van itt a módszertani tudatosság, felépítés, készülés.

Igen, olvastam egyszer a hozzászólásodat, nem tudom, kaptál-e arra válaszokat?

Nem igazán. Beletörődtem abba, hogy örülök, hogy valóban megtartják a vizuális kultúra órákat, Örülök, hogy akkor is meg merik mutatni a munkákat, ha nem sikerül, és örülök, hogy a csoport többségében nagyon pozitív. Rengeteg bírálni való munka van, ennek ellenére igyekeznek az ötletet vagy a jó dolgot kiemelni. Ez nagyon szimpatikus nekem. Ami a másik nagy öröm számomra, hogy a lányom, aki informatika szakos tanító, kapott egy elsős osztályt és rajzot tanít. Ő a Szabó-Lukács Luca, ha megnézik, nagyon aranyos elsős munkákat rak ki. Fantasztikus látni naponta az Arany János Iskola 40 éves munkájának szellemiségét, amit megtanult. Ő a jó példa arra, hogy nem feltétlenül kell rajz szakosnak lenni, mindössze készülni kell az órára, feladatot kell adni a gyerekeknek, ami neki is jó meg nekik is. Megtanulta tőlünk azt, hogy a munkát be kell fejezni, inkább kevesebbet, de alaposabban, megtanulta, hogy az életkornak megfelelően válaszszon témát, és úgy látom, hogy egyre

több Lukács Luca van, aki a csoportban a vén öregektől átvette ezeket a technikákat. Olyan jól látni, mikor visszaköszön valami, és még hozzá is tesz olyat, ami nekünk eszünkbe sem jutott. Én boldog lennék, ha mindenki így tanítana rajzot. Örülök, hogy elfogad tanácsot tőlem, örülök, hogy már úgy is dolgozik, hogy tanácsot sem kér, csak a végterméket látom, hogy „Apa mit szólna hozzá?” Ha valamit javasolok, akkor képes változtatni rajta, és nem bíráltnak veszi, hanem segítségnek. A csoportban is nap-nap után ezt tesszük, tehát én úgy látom, hogy nagyon jól működik.

Volt-e mostanában valami elgondolkodtató diskurzus a csoportban?

Egyre többen kérdezik meg, hogy mi volt a feladat, hogyan csináltad, hogy történt, milyen utasítást adtál. Örülök, hogy egyre többen megpróbálkoznak alkalmazott grafikai eszközökkel, túllépnek a cerkán és az ecseten. A gyerek is egy idő után megunja a filctollat és a színes ceruzát. Örülök annak, hogy néhány kolléga nekiállt papírnyomatokat, linómetszeteket készíteni a diákokkal. Én nagy szerelmese vagyok a mintázásnak, akár gyurmából is, nagyon szeretem, ha dolgoznak úgy is. Ha valaki ilyen munkát posztol, akkor igyekszem hangsúlyozni, hogy de jó, hogy ezt megtetted, vagy erre szánst időt. Mert tudom, hogy azért egy-egy papírmetszet vagy linómetszet az nem olyan, hogy akkor

bemegyek és egy óra múlva kijövök. Boldog vagyok, hogy egyre többen szánnak erre időt, mert úgy érzik, hogy ez fontos. Erre tud építeni egy-egy következő órát, a felhasználatlan lapokra rá tud rajzolni. Úgy látom, hogy egyre többen és egyre bátrabban, egyre szélesebb technikai arzenállal vonulnak föl. Mert a titok ott van, hogy ha élvezed, amit csinálsz, akkor feltételezem, hogy a gyerek is fogja. Azt látom, hogy a kollégák nagy részének ebben adunk nagy segítséget, hogy lát olyan eszközpárosításokat, ami neki eszébe se jutna. Sokan eleve rettegettek attól, hogy zsírkrétával belekontúrozzanak, de kipróbálták és érdekesnek találták, és a gyerek is. Vagy miután megszáradt a munka, két hét múlva elővetették, és zselés tollal díszítették. Vagy bátran kívágnak egy kevésbé sikerült munkából részeket, felragasztják egy új lapra és abból indul a következő munka. Tehát én azt látom, hogy tesszik a dolgukat a kollégák, és egyre többen fontosnak érzik, hogy megadják a gyerekeknek azt az egy-két óra szabadságot. Én mindig azt mondtam az iskolaotthon formában tanuló gyerekek szüleinek, hogy nem kell félni attól, hogy a gyerek nem tud rajzolni, azt számolja inkább ki, hogy lesz hat olyan órája a negyvenből, amikor pihen és alkothat, és nincs következménye, mert rosszat rajzolni nem lehet. Alkosson és örüljön neki, aztán szép lassan majd látni fogja, hogy ez egyre nagyobb örömet okoz és egyre jobban sikerül.

Mit gondolsz, miért fontos a vizuális kultúra oktatása?

Minden fontos, nem csak a vizuális nevelés fontos, minden az lehet egy aktuális időszakban... Úgy érzem, hogy ha tudok egy parizert szépen szeletelő boltost nevelnem, akkor a munkám nem volt hiába. Ha valaki észreveszi az esőcseppet, lefotózza, meglátja a szépet, akkor is... de iszonyú nagy felelősség tanítani, erre most visszatekintve jöttem rá. Elképesztő, hogy a gyerekek milyen apró részletekre, mondatokra emlékeznek. Kimondtam, hogy egy kalocsai terítő egy panellakásban bűn, és a gyerekek ez beleégett. Holott ha olyan környezetben van, akkor ez

egy nemzeti érték. Vagy kimondtam, hogy melyik művészt kedvelem, vagy melyik technikát szeretem, a gyerek hajlamos volt azonnal azt kedvelni. Ez pengeélen tancolás, nagyon oda kell figyelni, hogy miről állítjuk, hogy értékes, hiszen vizuális nevelőként az az én szemüvegem, amin keresztül én látok. Kollégáimmal úgy fogalmaztuk meg, hogy a rajzolás tanítható dolog, technikák összessége, amelyekre tudatosan építjük a fejlesztést. Amikor megkérdezték, hogy miért olyan szép egy-egy rajz, akkor azt feleltük, hogy azért, mert amíg valaki csak fél órát dolgozik rajta, mi hatot. Megtanítottuk a gyerekeket folytatni a rajzot. Ez a legnehezebb, hogy képes legyen egy hét múlva ugyanazt a rajzot folytatni, vagy két-három munkán párhuzamosan dolgozni. És a másik titka, hogy egy rajzóra nem arról szól, hogy akkor nekiállok rajzolni és kész. Én a két megtartott óra alatt kimerültem, mert a kivetítőn mentek a fotóim, reklámok, filmek, tehát amíg dolgoztak, én bombáztam őket. Telefonnal lefotóztam a gyerek munkáját és rögtön a kivetítőn óriásiban látta az elkövetett hibáit, közösen megbeszéltük, hogy hogyan folytassa. Nagyon gyerekpárti voltam, bevontam a munkába órán is a gyerekeket. És úgy gondolom, hogy a gyerekek egymástól jobban elfogadják a tanácsot. Óra végén értékeltünk, szavaztunk, ez egy folyamatos dolog volt: válaszod ki azt a munkát, ami neked tetszik, és próbáld meg megindokolni! Eljutottunk addig, hogy nem azért választottam, mert a barátom, hanem azért, mert gyönyörűen megcsinálta a háttérét. Ma az internethasználat, digitális technika is legalább annyi plusz dolgot ad, mint amennyire káros lehet. Meg kell tanítanunk a helyes médiahasználatra a diákokat... ha jól szocializálódik, akkor az egész vizuális életét máshogy éli le. Ha ezeknek a gyerekek szükségük van a mai eszközökre, akkor nekem úgy kell készülnöm, hogy ezt építsem be az órámba. Adok úgy feladatot, hogy vedd elő az okostelefont és keress rajta, és aki ügyesebben és gyorsabban talál, azt jutalmazom. Azt hiszem, hogy mindenhol a felelős használat a legfontosabb, hogy meg tudjuk-e tanítani

a gyerekeket ezekkel az eszközökkel bánni annak érdekében, hogy ne kelljen tíz évesen elvonási tünetekkel szakemberhez fordulni.

Itt kell megkérdezni, hogy mit gondolsz a Pinterestről?

Én nem vagyok része... de a lányom imádja. Azt mondja Luca, hogy ha bármire szüksége van, a bűrtortól a tanulási segédeszközökig, akkor mindent megtalál. Én nem szeretem, nekem a Google a legjobb barátom, és a YouTubeon is mindent megtalálok, amire szükségem van. Nem tudom, miért vagyok a Pinterest ellen, mert igazából ez egy hatalmas gyűjtemény, ahol minden van. Talán az bosszantott, hogy minden aktivitásomat rögzítette. De szerintem a Pinterest-kérdés is olyan, mint hogy én Mozillás vagyok, te pedig Chrome-os.

A csoport életében milyen szerepet tölt be a Pinterest?

Olyan fontos szerepet, hogy a csoporttagok 70%-a onnan töltöttek. Nekem talán az egyetlen kifejezés rá a kommersz. Látom ezeket az orosz sablonokat meg a régi tankönyveket, és látom Anyák napján a virágszoknyás sablonokat. Én nem szeretem, vagy nem találtam meg azt, amire nekem szükségem lenne.

Mennyit válogattok? Hány poszt jön be naponta és mennyit engedtek ki?

A borítóképet minden nap választunk, erre igyekszünk nagyon figyelni. Vannak hullámok, az volt a kikötés, hogy aki tagja a csoportnak, az legalább évente 2-3 alkalommal tegyen föl anyagot. Vannak olyanok, akik rendszeresen, napi szinten töltenek, van, aki heti szinten, de van, aki blokkokban töltöget föl. Most ez a covidos időszak az otthoni tanulással visszafogta a tagokat is. Töreksem arra, hogy naponta végignézzem az anyagot, naponta választok valamit, amiről úgy gondolom, hogy újszerű, és Gácsér Béláné admin társam is válogat.

Kell-e visszautasítani anyagokat?

Nem szoktam, én ilyen esetben inkább magánbeszélgetésben próbálok tanácsot adni. Úgy látom, hogy

a kolléganők is tisztelik a koromat, vagy a feltöltött kétévnyi anyagom juttatott el oda, hogy tisztelik a véleményem és megköszönik, ha tanácsot adok vagy választok. Igyekszem nagyon ritkán közbeavatkozni. Megtanultam, hogy nem kell nekem mindenhez hozzászólni. Kezdetben beleestünk ebbe a csapdába páran, én már valóban csak akkor teszem, amikor úgy érzem, hogy ez most fontos vagy használ. Egyetlen egy olyan kolléga nem volt, aki megbántódott attól, amit kértem vagy tanácsoltam. Egymással voltak konfliktusok, időnként, ha olyan volt, akkor töröltem azt a posztot. Talán két ember volt, akiket ki kellett tiltani, mert folyamatosan negatívak voltak és olyan stílusban beszéltek, ami nem pedagógushoz méltó.

Milyen a viszonyod a Facebookal?

A Facebook ma nagy úr. Én fenn vagyok az Instán és a Twitteren is, mert az unokám kérte, hogy kövessem. Szerencse, hogy ő kéri ezt, mert gyerekek a Facebookról elmentek másik közösségi portálokra, csak ne legyenek szem előtt. Fura világot élünk, nem gondoltam, hogy 65 évesen ebbe belecsöppenek és kedvelni fogom. Sajnos a korosztályom többsége erre nem hajlandó, és nem is tudják, hogy ez mennyi pluszt adhat. Magam részéről a Twitteret kedvelem inkább, mert ott nem tekintünk bele egymás életébe, hanem érdekes gondolatokat osztanak meg érdekes emberek. A Facebookon nagyon eldurvult a hangneme, ezért már csak a két csoportom, a fotós és a rajzos csoport miatt vagyok jelen, és itt érnek el munkával az ismerősök. A rajzos csoporttal szerintem most értünk arra a pontra, hogy lehet, hogy egy kicsit át kell gondolni, hogy frissíteni kell. Mert témákat nem tudunk adni, a napi feltöltések egy idő után ha nem is öncélúvá, de eljutnak oda, hogy ha én nem kapok semmit, akkor miért osszam meg a kincseimet? Hála istennek az a pár értékes ember fejében ilyen nem fordul meg, de ezen töröm az agyam, hogy mit tudunk csinálni, hogy valamit visszaadjunk nekik. Gőzöm sincs arról, hogy hogyan tudom megköszönni

vagy megszervezni, hogy még ezek a kiváló emberek is kapjanak valami pluszt.

Tervezel-e második életet a csoportnak, készül-e feladatgyűjtemény, újabb kiállítás, vagy más?

Szávai István Fabulya Jolival elkezdett készíteni egy fantasztikus gyűjteményt, de annak ellenére azt érzem, hogy a kollégák ezt nem használják. Mert én is gondolkodtam, hogy ki kéne adni egy anyagot, amit akár neten meg tudok osztani, de azt látom, hogy ha már hármát-négyet kell kattintani, azt már nem teszik meg az emberek. Egyszerűbb belépni egy csoportba, egyszerűbb megnézni a képanyagot, választani vagy átírni és megcsinálni. Kiadvány elkészítése az időnkbe belefér, én biztos, hogy egy-két éven belül nyitott vagyok rá. Talán most értünk meg arra is, hogy kellene akár egy közös nyári alkotótábor, akár egy újabb közös kiállítás vagy találkozó, eszmecsere, együtt dolgozás. Rengeteg új, nagyon jó kolléga lépett be a csoportba, akiket jó lenne megismerni.

Lukács János Szekszárdon végzett az Illyés Gyula főiskolán vizuális kultúra szakos tanítóként. Fejlesztőpedagógus majd közoktatási -vezető képesítést szerzett. 10 évig alsós igazgatóhelyettesi feladatot látott el. A régióban egyedülállóként, a Dunaújvárosi Arany János Általános Iskolában induló rajztagozaton Horváth Évával, Kádárné Szepesi Ibolyával és Golubov Gáborral egy csapatot alkotva 40 éven keresztül nagy sikerrel végezte munkáját. Jelenleg nyugdíjasként egy több, mint 7000 fős online szakmai közösség motorja.

A diákmunkák a Dunaújvárosi Arany János iskola 1-4. osztályos tanulóinak Lukács János rajzóráin készített munkái. A fotók Lukács János saját képei.